

Diagnoza społeczna obszaru LGD DIROW
obejmująca analizę otoczenia i funkcjonowania
społeczności lokalnej w tworzeniu i kreowaniu
obszaru (ocena partycypacyjna)

*Diagnoza społeczności lokalnej obszaru DIROW
(wprowadzenie)*

Osobami uczestniczącymi w spotkaniach dotyczących oceny i analizy obszaru Lokalnej Grupy Działania Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich byli przedstawiciele podmiotów trzech sektorów: administracji publicznej, gospodarki oraz organizacji pozarządowych i aktywnych mieszkańców.

Przedstawiona diagnoza, analiza i jej wyniki wynikają z subiektywnych- indywidualnych oraz grupowych (praca zespołowa) rozmów i spostrzeżeń na temat funkcjonowania obszaru oraz poszczególnych gmin wchodzących w skład Dolnoodrzańskiej Inicjatywy Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wszystkie opisane spostrzeżenia i uwagi dotyczące obszaru wynikają z bezpośredniego zaangażowania uczestników w realizację poszczególnych ćwiczeń i warsztatów, które wspierały wyrażanie opinii na określone tematy skupione wobec zagadnień: uczestnictwo w życiu publicznej, funkcjonowanie społeczeństwa i jego zaangażowania w kreowanie przestrzeni wspólnej, funkcjonowania społeczeństwa lokalnego względem czynników demograficznych i gospodarczych, analizę otoczenia i ocenę zasobów obszaru, inwentaryzację obszaru pod względem potencjału, możliwości rozwoju oraz zagrożeń i niewykorzystanych lub nie wykorzystywanych stron obszaru LGD DIROW.

SPIS TREŚCI

Sytuacja obszaru LGD DIROW: problemy i ocena obszaru	4
Obszary problemowe przeszłe a teraźniejsze	6
Grupy najbardziej narażone na oddziaływanie problemów obszarowych i efekty działań obszaru na mieszkańców	7
Obszary potencjalnej alokacji środków finansowych dot. rozwoju obszaru.....	9
Oczekiwania wobec działań dotyczących wzmocnienia społecznego na obszarze LGD DIROW	9
Analiza SWOT dla obszaru LGD DIROW	12
Analiza SWOT obszaru społeczno- kulturalnego	13
Analiza SWOT obszaru gospodarczego	15
Analiza SWOT obszaru infrastruktury.....	18

Sytuacja obszaru LGD DIROW: problemy i ocena obszaru

TEZA OGÓLNA: obszar zróżnicowany pod względem potrzeb i możliwości do wykorzystania i ich wykorzystania przy wspieraniu rozwoju gmin i obszaru (dysonans działań i oczekiwań)

POZYTYWNE – obszar reaguje na bieżące potrzeby swoich mieszkańców w zakresie społecznego rozwoju, podejmowane są inicjatywy na rzecz wspierania przedsiębiorczości, tworzone są warunki do niwelowania problemów ekonomicznych, obszar wypełnia właściwie zadania z zakresu podstawowego zabezpieczenia poczucia bezpieczeństwa i wypełniania potrzeb społecznych

NEGATYWNE - niski poziom środków finansowych dotyczący zarówno ich pozyskiwania jak i wykorzystania na cele inne niż zadania własne (wynik niskiego poziomu dochodu gmin), nieodpowiednie lokowanie środków finansowych z zakresie infrastruktury (w tym społecznej), niewykorzystywanie walorów turystycznych dla celów wzmocnienia obszaru i gmin pod kątem społeczno- ekonomicznym

Pojawiające się problemy dotyczące gmin wchodzących w skład obszaru DIROW są problemami przede wszystkim dotyczącymi obszaru gospodarki, rynku pracy i inicjatyw na rzecz wspierania przedsiębiorczości. Wynikają one przede wszystkim z czynników ekonomicznych i finansowych, które oddziałują na obszar. Znaczącym elementem obszaru w zakresie dostrzeganych problemów są elementy społeczne dotyczące przede wszystkim angażowania społeczności lokalnych do realizacji inicjatyw w zakresie wspierania rozwoju wspólnot.

Bezrobocie

Brak środków finansowych

Dewastacja środowiska kulturalnego i niski poziom tożsamości lokalnej

Niski poziom inicjatyw oddolnych

Roszczeniowość mieszkańców

Brak tolerancji wobec innych

(Najważniejsze problemy obszaru wskazane przez uczestników)

Obok problemów wskazanych jako najważniejsze zauważalne są obszary problemowe dotyczące:

- nietrafionych inwestycji na terenie gmin i obszaru DIROW przy jednoczesnym niedofinansowaniu obiektów użyteczności publicznej;
- niewykorzystania potencjału lokalnego w zakresie wspierania inicjatyw przedsiębiorczych i wzmacniania ekonomicznego: najwyraźniej jest to widoczne w braku inicjowania działań dotyczących promocji, rozwoju i wzmacniania produktów i walorów lokalnych (produkty lokalne żywnościowe, brak wykorzystywania zasobów naturalnych do promocji i wzmacniania ruchu turystycznego);
- chaosu architektonicznego rozumianego jako budowa i przebudowa obiektów nie wpisujących się w najbliższy krajobraz i otoczenie;
- zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego przez co alokacja środków następuje jedynie do zadań podstawowych bez możliwości wzmacniania obszarów pobocznych i nowych (alokacja na zadania własne, nie wzmacnianie i nie inicjowanie nowych działań i narzędzi);
- niesatysfakcjonujący stan infrastruktury drogowej oraz niski poziom realizacji usług publicznych w zakresie komunikacji publicznej;

Zauważone zostały również problemy bezpośrednio wpływające na społeczność lokalną, jednak ich rozwiązanie nie leży w kwestii DIROW lub niskich szczebli administracji. Problemy te dotyczą funkcjonowania obszaru Natura 2000, który uniemożliwia rozwój w zakresie inwestycji i wykorzystywania terenów zielonych oraz brak właściwej obsługi w urzędach i podmiotach administracji publicznej, dotyczące spraw proceduralnych obwarowanych przepisami prawa i trybami postępowania administracyjno- wykonawczego.

Obszary problemowe przeszłe a teraźniejsze

W ramach realizacji działań na obszarze DIROW w perspektywie wieloletniej, udało się zniwelować problemy w określonych obszarach, jednak ich teoretyczny brak nie oznacza przełożenia się na inne zagadnienia tj.

1. rozwiązanie problemów w zakresie społecznych a dotyczącym przekazywania dotacji dla organizacji pozarządowych, wspierania i inicjowania Funduszu Sołectkiego, powołanie Centrum Organizacji Pozarządowych, wspierania osób w wieku 60+ oraz współpraca z Lokalną Grupą Działania, która wzmacnia inicjatywy oddolne

a

brak środków finansowych lub brak środków finansowanych na ich własne zwiększanie dla merytorycznej działalności utworzonych miejsc, placówek czy rozpoczętych działań w zakresie wspierania inicjatyw oddolnych

2. rozwiązanie problemów w zakresie gospodarczym przez utworzenie lokalnego Funduszu Pożyczkowego i otwartych stref przemysłowych oferujących niższe stawki podatkowe

a

stałe bezrobocie

3. rozwiązanie problemów dotyczących pozyskiwania środków na rozwój obszaru ze źródeł zewnętrznych przy jednoczesnym opracowaniu strategii rozwoju

a

brak infrastruktury publicznej zapewniającej wykonanie podstawowych potrzeb mieszkańców (tj. żłobki, placówki opieki, funkcjonujące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych w tym ruchowo i intelektualnie)

Grupy najbardziej narażone na oddziaływanie problemów obszarowych i efekty działań obszaru na mieszkańców

1. środowiska popegeerowskie ze względu na czynniki dotyczące bezrobocia (w tym bezrobocia pokoleniowego), niskiego poziomu wykształcenia oraz postawy bierności w szczególności opierającej się na postawie roszczeniowej, niskich lub złych warunków bytowych i życiowych
2. młodzież (w tym szczególnie eurosieroty) zamieszkująca obszary wiejskie ze względu na czynniki dotyczące niskiego lub braku możliwości rozwoju intelektualnego, wykształcenia i oddziaływania społecznego (pozytywne procesy socjalizacyjne), rozwijania własnych pasji, talentów i zainteresowań co związane jest z niskim poziomem oferowanego wsparcia i inicjatyw
3. przedsiębiorcy ze względu na czynniki dotyczące braku dostępu do wykwalifikowanej kadry pracowniczej, ograniczonego dostępu do wsparcia biznesu i otoczenia biznesu (brak instytucji/ podmiotów wymiany doświadczeń, wspierania rozwoju przedsiębiorczości)

Efekt oddziaływania obszaru na poszczególnych mieszkańców dotyczy każdej sfery funkcjonowania, nawet tych niezwiązanych z bezpośrednim oddziaływaniem na ich życie codzienne. Czynniki pozytywne i negatywne przedstawione w tabeli dotyczą subiektywnego spojrzenia na **zachodzące zmiany** na obszarze. Efekty działań pozostają jednak w rozbieżności i dysonansie poznawczym bezpośredniego wpływu obszaru na mieszkańców.

POZYTYWNE	NEGATYWNE
Obszar tworzy warunki dla rozwoju miejsc pracy i wzmocnienia w tym zakresie rozwoju przedsiębiorczości	Obszar odnotowuje niski poziom wynagrodzeń pracowników i jednoczesny brak wsparcia dla jego podniesienia przez niski poziom inwestowania w rozwój oraz wspieranie firm i przedsiębiorstw, szczególnie w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej.
Obszar współpracuje i oferuje wsparcie oraz pomoc dla organizacji społecznych, kreując tym samym przestrzeń do rozwoju swojej	Przedsiębiorcy i firmy działające na terenie obszaru zatrudniają małą ilość osób tj. modelem

<p>społeczności w różnych obszarach. Dofinansowane są przede wszystkim inicjatywy związane z działalnością kulturalną i sportową. Działania organizacji pozarządowych przekładają się na wzmacnianie oferty wydarzeń lokalnych, promocję obszaru oraz przyciąganie finansowania zewnętrznego przy wsparciu funduszy lokalnych.</p>	<p>przeważającym jest funkcjonowanie mikro i małych przedsiębiorstw.</p>
<p>Obszar wspiera rozwój turystyki regionalnej przez oferowanie szeregu możliwości i opierający się na walorach lokalnych (tworzenie miejsc przyjaznych, wzmacnianie infrastrukturalnie poszczególnych obszarów – inwestycje).</p>	<p>Niskie dochody gmin obszaru, które przekładają się na kierowanie środków finansowych na zadania podstawowe (brak możliwości wspierania innych ze względu na braki finansowe)</p>
<p>Obszar wspiera działania na rzecz profilaktyki zdrowia, szczególnie jeśli chodzi o osoby uzależnione.</p>	<p>Niewłaściwe podejście do biznesu i otoczenia biznesu, związane również z nie dostosowaniem oferty wspierania do potrzeb lokalnych przedsiębiorców</p>
<p>Obszar stwarza pozytywne warunki do rozwoju przedsiębiorczości przez oferowanie mechanizmów i instrumentów pozwalających na rozwój firm, obniżenie podatków, możliwości przyciągania nowych pracowników, którzy wzmacniają budżety lokalne.</p>	<p>Niskim poziom zaangażowania społecznego i komunikowania lokalnych problemów (problemy społeczności) związane z brakiem wiary w działania jednostkowe i możliwością zmiany otaczającej rzeczywistości bez współudziału innych osób.</p>
<p>Obszar dba o bezpieczeństwo mieszkańców i porządek publiczny. Szczególnie zauważalne jest to w zakresie dostarczania i zaopatrzenia w wodę pitną.</p>	<p>Brak zaufania do władz lokalnych gmin obszaru wynikający z ciągłego funkcjonowania najważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych i nie słuchania mieszkańców.</p>

Obszary potencjalnej alokacji środków finansowych dot. rozwoju obszaru

Biorąc pod uwagę funkcjonujące problemy, oczekiwania i możliwości określone zostały obszary, które powinny zostać wsparte jako jedne z ważniejszych przy oczekiwanym rozwoju obszaru:

- wzmocnienie rynku lokalnego poprzez promocję i tworzenie warunków do rozwoju produktów lokalnych i regionalnych
- przekazywanie narzędzi i mechanizmów wzmocniających mieszkańców obszaru w zakresie podejmowania działań na rzecz poprawy warunków życiowych i finansowych (np. wzmocnienia przedsiębiorczości, rozwój inicjatyw pomocowych) z uwzględnieniem przekazywania i nauki sposobów działania a nie gotowych rozwiązań
- edukacja młodzieży w niwelowaniu wszelkich barier dostępowych do edukacji formalnej i pozaformalnej, przekazywanie możliwości uczenia się przez doświadczenie oraz edukacja historyczna, związana z tworzeniem poczucia przynależności i tożsamości lokalnej
- stworzenie warunków i infrastruktury do utworzenia, funkcjonowania i rozwoju lokalnego forum doradczo- informacyjnego dla lokalnych przedsiębiorców, firm i jednostek mikro
- wzmocnienie powstawania i funkcjonowania infrastruktury społecznej w zakresie tworzenia i działalności organizacji pozarządowych

Oczekiwania wobec działań dotyczących wzmocnienia społecznego na obszarze LGD DIROW

Podczas prowadzonego spotkania grupa uczestników, w trakcie oceny i analizy sytuacji demograficznej, rynku pracy i stanu przedsiębiorczości na terenie LGD DIROW, wskazała najważniejsze potrzeby i działania, które powinny zostać ujęte a następnie zrealizowane w nowej strategii rozwoju obszaru.

W obszarze demografii i sytuacji społecznej uczestnicy wskazywali przede wszystkim na:

- konieczność utworzenia miejsc i pojawienia się ofert dla matek i dzieci tj. utworzenia miejsc żłobkowych (w tym klubów malucha), miejsc pozwalających na spędzanie wolnego czasu w gronie innych osób;
- tworzenie miejsc pracy przyjaznych młodym matkom, a tym samym możliwość zapewnienia im przestrzeni do rozwoju osobistego, podjęcia pracy zarobkowej z jednoczesną edukacją pracodawców w zakresie sytuacji młodych matek m.in. w zakresie elastycznego czasu pracy;
- utworzenie lepszej oferty dla przedsiębiorców tj. osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą;
- zwiększenie i zintensyfikowanie działań dotyczących realizacji działań polityki społecznej w zakresie opieki socjalnej oraz opieki rehabilitacyjnej, domów opieki nad osobami starszymi;
- brak funkcjonowania oferty i miejsca skierowanego do osób starszych tj. brak funkcjonującego na obszarze Klubu Seniora działającego w systemie opieki ciągłej i dziennej;
- zapewnienie utworzenia miejsc infrastruktury skierowanej do dzieci tj. place zabaw, boiska, mała infrastruktura sportowa.

W obszarze rynku pracy uczestnicy wskazywali przede wszystkim na:

- wzrost odsetka zatrudnionych na terenie obszaru kobiet, co jest spowodowane odpływem mężczyzn, którzy ze względu na niską ilość miejsc pracy, poszukują jej na innych obszarach i za granicą;
- problemy szkół zawodowych oraz osób z wykształceniem zawodowym, kierunkowym – braki w zasobach i usługach
- konieczność wzmacniania systemu mobilności młodzieży związanej zarówno z możliwościami edukacji przygranicznej jak i wymiany doświadczeń, praktyk i możliwości rozwoju osobistego, zawodowego i edukacyjnego (wymiana młodzieży, tworzenie klas międzynarodowych – szczególnie zawodowo- technicznych na poziomie kształcenia ponadgimnazjalnego);
- konieczność wprowadzenia działań edukacji w zakresie przedsiębiorczości, biznesu i rynku pracy wśród młodzieży w celu rozbudzania świadomości gospodarczej i zachęcania do tworzenia własnych przedsięwzięć generujących zarówno zysk jak i nowe miejsca pracy w przyszłości;

- utworzenie warunków dla możliwości przetestowania pomysłów i inicjatyw przedsiębiorczych osób zakładających działalność gospodarczą na zasadach sprawdzenia rentowności i sensowności przedsięwzięć biznesowych.

W obszarze przedsiębiorczości uczestnicy wskazywali przede wszystkim na:

- konieczność prowadzenia działań promocyjnych skierowanych na wzrost znaczenia i zainteresowania strefy przemysłowej występującej na terenie obszaru;
- promocję instrumentów kredytowo- finansowych skierowanych do młodych przedsiębiorców i osób zakładających działalność gospodarczą;
- brak występującej na obszarze diagnozy dot. kondycji i funkcjonowania lokalnego rynku, szczególnie pod kątem nisz rynkowych i potencjalnych obszarów działania wymagających nie tylko wsparcia, ale również kreowania lokalnych przedsiębiorstw w określonych obszarach;
- utworzenie i promocję produktów lokalnych, które pod określoną marką mogą być promowane jako „obszarowe”, zapewniając tym samym wzrost zysków i generowanie środków finansowych;
- tworzenie narzędzi zwiększających zaangażowanie mieszkańców w tworzenie nowych podmiotów gospodarczo- biznesowych na zasadach udzielania wsparcia w ich tworzeniu a nie oddawaniu już gotowych produktów (wg zasady „nie marchewkę a wędkę”);
- prowadzenie działań uświadamiających o procesie tworzenia, funkcjonowania i trwania małych przedsiębiorstw na zasadzie edukacyjnym, wspierającym i doradczym;
- prowadzenie szkoleń dla młodych przedsiębiorców oraz tworzenie przestrzeni do współpracy lokalnego biznesu do współpracy ze szkołami i placówkami edukacyjnymi;
- utworzenie i funkcjonowanie lokalnego inkubatora przedsiębiorczości, który na bieżąco będzie m.in. prowadził działania monitorujące i wspierające młodych przedsiębiorców;
- wprowadzenie działań dot. audytu i ewaluacji podmiotów, które są w procesie zamykania/ zamykane lub znikają z rynku lokalnego pod względem przyczyn niepowodzenia, planów naprawczych, prezentowania działań zapobiegawczych dla innych przedsiębiorców;

Analiza SWOT dla obszaru LGD DIROW

Analiza SWOT dla obszaru LGD DIROW została oparta na opiniach i wiedzy uczestników spotkań, podczas których opracowane zostały czynniki poszczególnych stron analizy a następnie zostały one ponownie skonfrontowane w celu weryfikacji i potwierdzenia ich występowania w określonych obszarach. Dla celów analizy przyjęto ocenę trzech obszarów problemowych dotyczących funkcjonowania obszaru tj. obszar społeczno- kulturalny (obejmujący elementy społeczeństwa obywatelskiego i jego otoczenia, funkcjonowania społeczności lokalnych, funkcjonowania obszaru kultury w zakresie oferty i działań merytorycznych), obszar gospodarczy (obejmujący przedsiębiorczość, otoczenie biznesu, funkcjonowanie biznesu w kształcie obecnym), obszar infrastrukturalny (obejmujący infrastrukturę mieszkalną, komunalną, społeczną, socjalną oraz elementy małej infrastruktury). Wszystkie wskazane przez uczestników czynniki poszczególnych obszarów i stron analizy (tj. mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia) zostały ocenione względem wagi wpływu w poszczególnych stron a następnie ocenione względem siebie w analizie SWOT i TOWS. Przyjęcie wag i określenie czynników oddziaływania, wpływu i współzależności między sobą pozwoliło na określenie strategii dla poszczególnych obszarów diagnozy (strategia agresywna, konserwatywna, konkurencyjna, defensywna).

Analiza SWOT obszaru społeczno- kulturalnego

Czynniki wewnętrzne	Czynniki zewnętrzne
Mocne strony	Szanse
możliwość realizacji działań związanych ze współpracą międzynarodową	możliwość wzmocnienia lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych
funkcjonowanie opieki społecznej	wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historii regionu dla celów wzmocniających
funkcjonowanie organizacji pozarządowych	możliwość pozyskiwania dofinansowania ze źródeł unijnych
prowadzenie imprez, spotkań wzmocniających społeczności lokalne	rozwój działań i działalności kulturalnej, szczególnie przez wykorzystanie bliskości Odry
otoczenie kultury	
funkcjonowanie dużej ilości świetlic wiejskich	
Słabe strony	Zagrożenia
słaba oferta kulturalna wynikająca z niskich środków	ucinianie lub brak środków na kulturę
niski poziom rozwoju podmiotów ekonomii społecznej	ucinianie lub brak środków na działania/ zadania społeczne
zróżnicowanie społeczne, w tym zagadnienia tolerancji i rozwarstwienia	zamykanie świetlic wiejskich
niewyspecjalizowana kadra prowadząca działania lokalne, w tym dla świetlic wiejskich	niezorganizowana społeczność lokalna
brak lokalnych liderów	brak infrastruktury rodzinnej pozwalającej na podjęcie pracy/ działań
rywalizacja organizacji pozarządowych	odpływ osób młodych i brak oferty kształcenia zawodowego

brak miejsc aktywności i ofert skierowanych do młodzieży, w tym w zakresie aktywności fizycznej	
niski poziom działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i uzależnień, szczególnie wobec młodzieży	
brak środków finansowych na powstawanie nowych i modernizację już istniejących lokali komunalnych i socjalnych	
brak oferty i zajęć pozalekcyjnych skierowanych do młodzieży	

Z przeprowadzonej analizy w zakresie obszaru społeczno- gospodarczego wynika, że działania prowadzone przez LGD DIROW powinny skupić się wokół **strategii konkurencyjnej**. Przeważające słabe strony są bowiem determinantem w tym obszarze i są elementem wybijającym się względem innych obszarów. Tym samym, działania powinny zostać nakierowane przede wszystkim na ich eliminację lub niwelowanie przy możliwościach jakie niosą za sobą szanse pojawiające się w otoczeniu LGD DIROW. Szanse obszaru społeczno- gospodarczego nie mogą być w całości wykorzystywane do rozwoju tego obszaru, stąd konieczność skupienia się na wyłączeniu i wykluczeniu zjawisk negatywnych w postaci słabych stron obszaru LGD DIROW.

Przyjęcie strategii konkurencyjnej powinno, więc, skupić się przede wszystkim na **ograniczeniu występowania czynnika dotyczącego „niskiego poziomu rozwoju podmiotów ekonomii społecznej”**, który stanowi najważniejszy element słabych stron obszaru. W dalszej kolejności należałoby położyć nacisk na eliminację barier wynikających ze słabej oferty kulturalnej obszaru wynikającej z niskich nakładów finansowych, niskich kwalifikacji osób prowadzących działania lokalne (w tym osób, które prowadzą działania w ramach funkcjonowania świetlic wiejskich), braku oferty i zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży.

Analiza SWOT obszaru gospodarczego

Czynniki wewnętrzne	Czynniki zewnętrzne
Mocne strony	Szanse
bliskość i dostępność Odry oraz funkcjonowanie obszaru przygranicznego	środki finansowe UE dot. wspierania przedsiębiorczości
funkcjonowanie małych gospodarstw rolnych (w tym oferty turystyczne, regionalne produkty)	możliwość powołania i funkcjonowania inkubatorów przedsiębiorczości wzmacniających lokalną gospodarkę
atrakcyjne tereny dla rozwoju przedsiębiorstw	prowadzenie działań wzmacniających kompetencje prowadzących działalność gospodarczą (szkolenia, warsztaty, know-how)
bliskość do dużych ośrodków gospodarczych - Berlina i Szczecina	możliwość utworzenia infrastruktury opiekuńczej dla dzieci, umożliwiającej podjęcie działań zarobkowych przez opiekunów (w tym w świetlicach wiejskich)
wpływy finansowe związane z turystyką i turystów niemieckich (atrakcyjny teren turystyczny i zakupowy)	wspierania i inicjowanie działań dot. tworzenia zawodowych klas profilowanych w kształceniu ponadgimnazjalnym
	wspólny region EWT i wspieranie współpracy polsko- niemieckiej
	możliwość utworzenia wspólnej marki dla obszaru/ regionu dot. działań przedsiębiorczych
	zwiększanie "patriotyzmu lokalnego" w zakresie wspierania lokalnego biznesu
	możliwość utworzenia lokalnego klastra przedsiębiorczości
Słabe strony	Zagrożenia
braki w infrastrukturze turystycznej pozwalające na rozwój turystyki	zbyt mała ilość kapitału finansowego wzmacniającego lokalną gospodarkę
brak rynków zbytu dla produktów lokalnych i regionalnych	odpływ młodych osób z terenu obszaru
zły stan dróg i infrastruktury drogowej, niepozwalających na rozwój inicjatyw gospodarczych	odpływ lokalnych przedsiębiorstw za granicę

niewydolność małych gospodarstw rolnych w zakresie wykorzystania swojego potencjału	brak funkcjonowania lokalnych gospodarstw rodzinnych oraz lokalnych produktów
sezonowość gospodarki i inicjatyw gospodarczych na terenie	brak lub słaby poziom funkcjonowania infrastruktury edukacyjnej
brak infrastruktury opieki nad dziećmi (w tym żłobki, kluby malucha) umożliwiającej działalność gospodarczą opiekunów	skomplikowane procedury wnioskowania i aplikowania o środki finansowego (w tym w ramach aplikacji dot. funduszy UE)
	system refundacji wydatków ponoszonych w ramach dotacji i programów wspierających (w tym fundusze UE)
	brak planu wspierania przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej
	brak funkcjonowania otoczenia wspierania przedsiębiorczości i biznesu (w tym klastra)
	upadek przedsiębiorstw po zakończonym okresie finansowania ze środków UE
	brak wspierania osób powracających lub wchodzących na rynek pracy

Z przeprowadzonej analizy w zakresie obszaru gospodarczego, względem liczby interakcji i ich ważonej, wynika, że działania w tym obszarze powinny zostać poddane głębszej analizie i dyskusji ze względu na jednoczesne pojawienie się **możliwych dwóch skrajnych strategii działania w tym obszarze tj. strategii agresywnej i strategii defensywnej**. O ile w przypadku występowania interakcji między czynnikami (tj. wpływu) obszar powinien przyjąć strategię defensywną (o ok. 9% mniej interakcji czynników w strategii agresywnej), tak biorąc pod uwagę ważoną czyli zależności pomiędzy nimi obszar powinien przyjąć działania skierowane na strategii agresywnej (ok. 19% więcej zależności w obszarze strategii agresywnej w stosunku do strategii defensywnej).

Przyjmując działania w strategii defensywnej tj. w sytuacji gdzie zagrożenia potęgują słabe strony a słabe strony zwiększają znaczenie występujących zagrożeń, działania obszaru powinny zostać zakończone a wzmacnianie obszaru gospodarczego nie powinno być realizowane, ze względu na zbyt przeważające czynniki hamujące i przeszkadzające we wzmacnianiu silnych stron i szans obszaru. Tym samym, obszar ten powinien zostać pozostawiony na obecnym poziomie i w obecnym kształcie. Takie podejście wynika przede wszystkim z przodujących czynników o najwyższej randze wpływu na obszar

infrastruktury tj. brak rynków zbytu dla lokalnych produktów, sezonowość gospodarki, brak infrastruktury dla wspierania opieki nad dziećmi pozwalającymi na wchodzenie i powrót na rynek pracy osób pozostających w domach, odpływ młodych osób, **brak planu wspierają przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej.**

Przyjmując działania w strategii agresywnej, z kolei, tj. w sytuacji gdzie mocne stron wzmacniają szanse i możliwości obszaru, wspieranie obszaru gospodarczego powinno zostać realizowane przy pomocy śmiały, odważnych i dynamicznych inicjatyw pozwalających przede wszystkim na wykorzystanie występujących szans i utrzymywaniu mocnych stron na tym samym poziomie. Działania w tej strategii powinni, więc, być oparte przede wszystkim na środkach finansowych pochodzących ze źródeł UE, tworzeniu wspólnej marki dla inicjatyw przedsiębiorczych obszaru, promocji obszaru nie tylko pod względem jego atrakcyjności przedsiębiorczej ale również względem położenia obszaru między większymi ośrodkami przemysłowo- biznesowymi (tj. Berlin i Szczecin). Naturalne, staje się również, utworzenie na obszarze inkubatora przedsiębiorczości, który został wskazany jako szansa na rozwój obszaru gospodarczego.

Analiza SWOT obszaru infrastruktury

Czynniki wewnętrzne	Czynniki zewnętrzne
Mocne strony	Szanse
silnie rozwinięty obszar kultury i otoczenia kultury	dotacje na remonty budynków (zabudowa regionalna), w tym finanse dla zabudowy zabytkowej
duża ilość świetlic wiejskich	fundusz UE na rozwój infrastruktury kulturalno-społecznej
ciekawa zabudowa i ukształtowanie terenu zwiększająca atrakcyjność	współpraca międzysektorowa i nawiązywanie partnerstw
	ustawa o OZE i środki UE na rozwijanie infrastruktury OZE
	cyfryzacja obszarów wiejskich i możliwość prowadzenia działań włączających cyfrowo
	rozwój już istniejącej infrastruktury szlaków turystycznych, miejsc wypoczynkowych, infrastruktury sportowej
	modernizacja i realizacja działań merytorycznych (w tym animacyjnych) w już istniejącej infrastrukturze lokalnej
	skierowanie pomocy finansowej na najbardziej potrzebujące rejony popegeerowskie
Słabe strony	Zagrożenia
niewystarczające finansowanie rozwoju infrastruktury, w tym turystycznej	brak kapitału na realizację inwestycji
brak inwestycji na terenie	konieczność zabezpieczenia środków finansowych na realizację inwestycji
brak funkcjonującego planu w zakresie obszaru	ograniczenie rozwoju regionów bogatszych
braki w funkcjonowaniu infrastruktury społecznej, w tym świetlic i inkubatorów dla NGO	braki w finansowaniu infrastruktury

niski poziom inwestycji w budownictwo lokalne i mieszkaniowe	
brak wystarczającej infrastruktury na szlakach turystycznych	
mała liczba miejsc noclegowym i wypoczynkowych na terenie obszaru	
brak dostatecznie rozwiniętej komunikacji publicznej	
niewystarczająca infrastruktura dla dzieci i młodzieży (w tym place zabaw, miejsca aktywności sportowej)	
prowadzenie działań proekologicznych, w tym tworzenie zielonych miejsc pracy	

Analiza obszaru infrastruktury obszaru LGD DIROW wskazuje na działania w ramach **strategii defensywnej** tj. braku podejmowania działań i próbach ograniczania wpływu czynników zagrożeń i słabych stron na określony obszar. Przyjęcie tej strategii wypływa przede wszystkim z czynników takich jak: brak kapitału pozwalającego na finansowanie i rozwój inwestycji na terenie obszaru (również pod kątem konieczności zabezpieczenie rezerw/ środków finansowych na ich realizację), brak inwestycji na terenie obszaru. Czynniki wzmacniające (mocne strony oraz szanse) w tym obszarze są zbyt słabe aby mogły przeciwdziałać negatywnych tendencjom w obszarze infrastruktury.

Stowarzyszenie POLITES dla Lokalnej Grupy Działania Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich

zebranie informacji: Anna Graczyk- Osowska, Jakub Sztombka

opracowanie: Jakub Sztombka

Stowarzyszenie POLITES

ul. Dworcowa 19/205

70-206 Szczecin

biuro@polites.org.pl, www.polites.org.pl

(kwiecień 2015 r.)

